



Nina Palesa Bondes tale fra Bladtegnernes 90-års-fejring

Taler

Nina Palesa Bonde
Dommerfuldmægtig

Dato

2. december 2023

Sted

Museet Storm, Frederiksberg.

Tusind tak for indbydelsen til at tale i dag.

Første gang jeg brænde en bog, var jeg 18 år gammel.

Jeg var student fra Sønderjylland, fra Sønderborg og Statsskolen have givet mig min **studenterhue** på. Vores årgang som andre årgange også havde gjort det valgte at tage vores egne bøger – dem vi fx havde skrevet **andenårsopgave** om – og vores mange noter, og så **brændte** vi dem.

Det var vores måde at udtrykke en **protest**. Det var vores måde at sige fra over for autoriteter. Det var vores måde at gøre oprør mod symbolet på tvangs, skoleskemaer og de voksnes påtvungne regler.

Sådan valgte vi at ytre os.

Jeg havde på alle måder været en duks – lektiehjælper, korsang, spejder, lavede mine lektier og beundrede mine lærere.

Mine lærere havde vist mig verden på godt og ondt og lært mig om alt det som var svært – men også alt det som var sjovt.

Og mine lærere havde også vist mig satiretegningerne, som på bedste vis kunne kombinere både det som var sjovt og det som var svært i historien.

Jeg har selv ikke en ærlig streg i fingrene. Om det så var min sidemakker, Ries, små doodler som gjorde hende skarpere i timerne, når hun fik lov, eller de seje som kunne tagge og tegne seje storøjnede hiphop-karakterer, så beundrede jeg tidligt dem, som kunne tegne.

Jeg læste jura, flyttede et semester til Vancouver midt i **Wulffmorgenthalers** spirende tid. Når jeg skulle forklare folk fra hele verden, at der er højt til loftet i Danmark, men at ingen sidder for højt til ikke at blive ramt af satirens streg, så viste jeg dem min væg, hvor jeg løbende printede og satte striber op som gjorde grint med alt fra kongehuset til WHO's ikoniske panda, som altid forbrød sig mod alle skrevne som uskrevne regler og love.

Intet var helligt.

Det er for egen regning, jeg også oplever, at bladtegnere som nogen, som til dels Bladtegnernes medlemmer arbejder på en måde, hvor intet er **helligt**.

Det er I nærmest nødt til, for I kommenterer vores **samtid** i jeres tegninger. Og

samtiden kan med sin **krig, korrupition og magtmisbrug** nærmest tvinge jer til finde en måde at sige samme imod.

Stregen kan altså være voldsom. For stregen beskriver også det voldsomme. Og det kræver meget af modtageren at forstå, at man kan beskrive det gode, det onde og det grusomme, uden selv at være god, ond eller grusom.

Det kræver særlig meget, når modtageren ikke kan tøjle sine følelser. Det ved I desværre bedre end nogen andre.

I kølvandet på Muhammedkrisen samlede kulturelitens sig i Aarhus til et arrangement til fordel for humanisme og anstændighed.

Klaus Rifbjerg, Steffen Brandt m fl. optrådte og alt var trygt og ufarligt.

Så gik Kim Larsen på og lagde ud med at sige, at han fandt det absolut uværdigt og skammeligt at danske karrikaturtegnere skulle leve under jorden og med trusler for at passe deres arbejde, at tegne tegninger. Han ødelagde den gode stemning ved at sige det, der OGSÅ skulle siges.

Og det SKAL siges.

I tegnere har nemlig været Danmarks kanariefugl i vores guldmine. I har vist os meget tidligt, hvad der er på spil i vores demokrati.

Først var det 12 ambassadører, som under Muhammedkrisen krævede alle involverede retsforfulgt pga. tegninger - tegninger. Siden var det 57 OIC lande, som krævede afbrændinger på dansk grund stoppet og **kriminaliseret**.

Og den 7. december får vi svar på, om det lykkes at få gjort utilbørlig behandling af hellige skrifter ulovligt.

Og midt i alt det her er det ikke bare Amnesty International, Justitia, Advokatrådet, Politiforbundet, Institut for Menneskerettigheder – som voldsomt har kritiseret forslaget.

Nej – midt i alt det står Danske Bladtegnere og siger nej til begrænsninger af ytringsfriheden. OG det på trods af, at kriminaliseringen ikke umiddelbart rammer jer.

Og på den måde viser I, at I ikke bare er en fagforening af navn men også af gavn og viser en uvurderlig solidaritet med de andre kunstbrancher, som rammes af loven som de første. Ja, I viser på mange måder mere mod og større solidaritet end mange andre har vist jer.

Det er en passende egenskab for en 90-årig.

At værne solidarisk om alle andre og passe på vores alles ytringsfrihed. Det er jo

normalt de gamle og forstandige som kan se for sig, at vi helst bare skal opføre os pænt og vare vores mund. Eller i jeres tilfælde vare vores pen.

Men når Danske Bladtegnere i 2023 forsat kæmper for ytringsfriheden, så viser I med al tydelighed, at I som forening hverken er blevet 90 år i sind eller temperament. I viser at I har en berettigelse i en tid, hvor ytringsfriheden har svære kår.

Den egenskab alene er nok til, at vi alle bør hylde jer, men når I så ovenikøbet fylder flotte 90 år, så er der endnu større grund til at hylde jer.

Og hylde jer for jeres mod, for jeres solidaritet og for jeres fantastiske journalistiske tegnearbejde.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nina-palesa-bondes-tale-fra-bladtegnernes-90-ars-fejring>